

И. С. Байджанов

**ШАҲАРЛАРНИ
ПИЁДАЛАР ФАЗО
МАКОНИ
МЕЪМОРЧИЛИГИ**

Услубий қўлланма

Ибадулла Самандарович Байджанов
Шаҳарларни пиёдалар фазо
макони меъморчилиги.
Услубий қўлланма

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=21432320

ISBN 9785448324437

Аннотация

Шаҳарларнинг кўп функцияли пиёдалар кўчаси ва майдонлари меъморий шаклланиш тахлили комплекс ўрганилади. Шаҳарларнинг пиёдалар кўчаси ва зоналарини меъморий – типологик ечимларини ривожланишнинг асосий анъаналарини аниқланади, шаҳарсозликни функционал режалаштириш, хажмий фазовий, техник – иқтисодий, таъмирлаш ва меъморий композицион муаммолари таҳлил этилади. Меъморлар ва шаҳарсозлик соҳасида ишлаётган мухассислар учун методик қўлланма.

**Шаҳарларни
пиёдалар фазо
макони меъморчилиги
Услубий қўлланма**

**Ибадулла Самандарович
Байджанов**

Редактор Махмуд Ибадуллаевич Самандаров

Корректор Махмуд Ибадуллаевич Самандаров

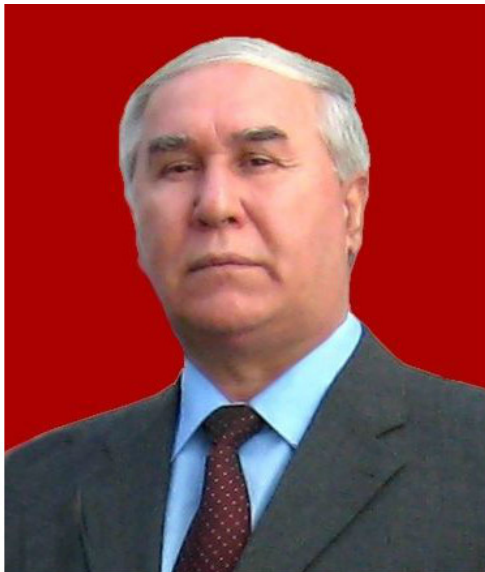
Фотограф Рустам Ибадуллаевич Самандаров

© Ибадулла Самандарович Байджанов, 2017

© Рустам Ибадуллаевич Самандаров, фотографии, 2017

ISBN 978-5-4483-2443-7

Создано в интеллектуальной издательской системе Ridero

И.С.Байджанов

Кириш

Бутун инсоният жамиятининг тарихи, Ф. Энгельс таъбири билан айтганда, “– бу суратларни тўхтовсиз тўқилуви, боғла-ниши ва бир-бири билан ҳаракати, ҳеч бир нарса ҳаракатсиз ва ўзгармасдан, ҳамма нарса ҳаракатда ва ўзгарувчан, пайдо бўлувчи ва йўқолувчидир».

Бу айтилган сўзлар тўла қонли архитектура ва шаҳарсо-зликка ҳам таълуқлидир айниқса бу ҳаётимизнинг ижтимо-

ий жараёнларини динамик равишда харакатида, илмий техник тараққийётнинг катта таъсирида ўзгармоқда.

Шаҳарларнинг пиёдалар фазо-маконини меъморий шаклланиш муаммолари мураккаб шаҳарсозлик жараёнларини тугалланган натижалар сифатида комплекс қурилмоқда, бешта асосий йўналишларни ҳисобга олган ҳолда:

Шаҳар маркази ривожини ижтимоий-маданий ва жамоат – савдо функциялари, пиёдалар ва транспорт харакати бўлиниши, қурилишда интенсив фойдаланишни кўтариш ва марказ шаклланиши функциясини кучайтириш;

Мавжуд шаҳар қурилишини сақланиши ва таъмирланишини уларни тарихий маданий ва меъморий қийматини ошириш мақсадида, ўтказилаётган шаҳарсозлик тадбирларини мақсадга мувофиқ ижтимоий – иқтисодий техник хисоби.

Шаҳар марказларини шаклланиш ғояси пиёдалар фазо – маконини коммуникация сифатида қараш кейинги 20 йилликда кўп мамлакатларнинг шаҳарсозлик амалиётида кенг ривожланди.

Бу шаҳарсозлик ғоясининг катта оммавийлиги замонавий шаҳарларни марказларини структура ва меъморий қиёфасига таъсирининг ўзига хос сабаблари бор.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин ғарбий Европа шаҳарларини қайта тиклаш жараёнида автомобилсозлик жуда ривож топиши билан шаҳарлар ва уларни маркази ривожда кризис бўла бошлади.

Автомобил харакати бошланиши билан мавжуд тарихий шаҳарлар марказий майдонларида ва кўчаларида автопарклар пайдо бўла бошлади, шунингдек, транспорт харакати бўғинлари, шовқин, заҳарли газлар одамларни физиологик ва психологик ҳаётига салбий кўрсатиб бошлади ва шаҳар экологиясига ҳам.

Эски мавжуд шаҳарларда кўча тармоқлари янги типдаги транспорт пайдо бўлишидан олдин шаклланган эди. Эскирган кўча тармоқларида пиёдалар ва транспорт харакатларининг интенсивлашуви номутаносиблиги вақт билан боғлиқ жараёнларини чўзилишига, транспорт воситаларини эффектив эксплуатация қилиш имкониятларини пасайтиради, пиёдалар ва транспорт орасида конфликтлар (низолар) кучая борди. Кўча харакати қурбонлари сони ошаверди.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.